

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izven nedeļe in praznike, ob 1/2. uri popoldne.

Štev. 88.

V Ljubljani, v ponedeljek 20. aprila 1885.

Letnik XIII.

Izjava.

Raznesli so se po nekterih časnikih o sklepih izvrševalnega odbora narodnega kluba deželnih poslancev zastran volitev v državni zbor neki glasovi, ki niso popolnoma v soglasji z resnico. Da se pa vsled tega javno mnenje in zlasti volilci ne bi pred časom po nepotrebnem begali, pooblaščen sem to-le očitno izjaviti:

Izvrševalni odbor je sklenil najpred vprašati dosedanje državne poslance, ali bi prevzeli poslanstvo zopet za novi državni zbor. To vprašanje se mu je zdelo, da ga zahteva narodno poštenje in hvaležnost. Naši dosedanjí državni poslanci so se obnašali v šestletni dóbi pošteno in možato. Delali so vsi vedno v lepi slogi med seboj; držali se trdno skupne discipline, ter s tem omogočili, da je državnozborna desnica, kot opora sedanjí nam prijazni državni vladi, ostala do konca zmagovita, tako, da nam bo zdaj mogoče pod isto, nepristransko državno vlado stopiti k volitvam za novi, boljše prihodnost nam obetajoči državni zbor.

Njih delovanje pa tudi še posebej za našo deželo nikakor ni bilo brezkoristno, brez pomenitih vspehov. Odstranile so se iz dežele nam nasprotné vplivne osebe. Mi smo postali zopet svoji v svoji deželi; vsi važnejši zastopi so v naših rokah, kar je brez dvoma prvi pogoj vsacega narodnega napredka. S tem je položen temeljni kamen, na katerem se bo v prihodnjih, ako Bog dá, vgodnejših dneh, dodelaval hram narodne ravnopravnosti za trdno in trajno. Posrečilo se nam je, za kar smo se mnogo let tako živo potegovali, da se je deželi primerno znižal zemljiški davek, s katerim je bila toliko let v veliko škodo svojega gospodarskega napredka preobložena. Volilna pravica se je v svobodoljubnem smislu razširila na vse, ki plačujejo najmanj 5 gold. pravega davka. Dobili smo jako koristne postave zoper oderuštvo in zoper goljufivo počenjanje dolžnikov, ki hoté svoje upnike oškodovati. Zboljšale so se v mnogem oziru postave, ki zadevajo delavca in obrtnika. Pripomogli so naši poslanci, da so se sprejeli v državni budget stroški za uravnavo Save, za preložitev ceste čez Gorjance itd. Prizadevali so si, da je postavno do-

voljena lokalna železnica v Kamnik; storili so pa tudi, kar je mogoče, za Dolenjsko železnico, katero so do zdaj zadrževale druge, med tem izdelovane, mnogotrošne in za svetovni promet važne železnice, namreč arlberska, ter česka in gališka transversalna železnica, poleg katerih naša Dolenjska z ozirom na naše, še zmirom s primanjkljajem boreče se finance ni mogla na vrsto priti. Ali vkljub tem neugodnostim naši poslanci niso mirovali. Že je sestavljen po nasvetu kompetentnih krogov potreben in že delujoči konsorcij v Ljubljani in trasiranje se bo vršilo še to leto, in po prejetih zagotovilih se bo ta železnica delala, pa ne, kakor se je od neke strani svetovalo, na občinske in deželne, ampak kolikor mogoče na državne stroške. Tudi je pričakovati, da ne ostane pohlevna, na deželo omejena, in v njej končujoča se lokalna, ampak da bode nadaljevana Rudolfova državna železnica v zvezi z Dalmacijo in novo pridobljeno Bosno.

Ako naši poslanci niso še več dosegli, ne smemo pozabiti, da je bila večina vladi in nam prijazne stranke v državnem zboru le neznatna, večkrat omahljiva in toraj preslaba za krepkejši postop. Tudi so se napake in krivice, ki nas tarejo, med prejšnjim, več ko dvajsetletnim gospodarstvom nam sovražne stranke globoko vzrastle in vtrdile, ter se po mirni, ne siloviti poti ne dajo vselej odpraviti tako hitro, kakor bi bilo želeti.

S tega stališča je presojeval izvrševalni odbor delovanje naših državnih poslancev, ter sklenil najpred zgorej omenjeno vprašanje. V svesti si je, da bi poštene in gotovo pa ne nehvaležni njih volilci ne bili drugače ravnali.

Kadar izvrševalni odbor prejme od poslancev odgovor, potem se obrne tudi precej do volilcev z prašanjem, kaj oni mislijo, ter se nadja, da na ta način najbolje pogodi misli volilcev in voljo cele naše dežele.

V imenu izvrševalnega odbora:

Luka Svetec.

Kmetom v pomoč.

Piše Ivan Belec.

Ktere stroške imajo kmetje?

(Dalje.)

Nekteri drugi stroški.

Tù hočemo govoriti o stroških, ktere so kmetje vedno imeli, kateri so bili pa včasih veliko manji kot sedaj. Na prvem mestu so stroški za obleko. Obleko ima človek zato, da si varuje sramožljivost in čednost in da se ž njo brani mraza in vročine. Žival nima pameti, zato tudi sramožljivosti in pohujšanja ne pozná, zato jej tudi obleke ni treba. Človek pa mora imeti obleko, kajti kogar ni več sram, tak se kmalo vsem hudobijam vdá, tak je vsem ljudem na poti, tak ni za med ljudi. Bog je vstvaril in je hotel, da so različni stanovi na svetu. Po tej različenosti se mora ravnati tudi obleka. Kakor bi ne bilo prav, ko bi se moški in ženske enako oblačili, tako bi tudi ne bilo prav, ko bi imeli kmetje tako obleko, kakor jo ima gospoda.

Kako je bilo včasih z obleko? Kmetje so nosili obleko, kakor se je njim prilegala, namreč tako, ki je bila kmetska, trdna in po ceni. Kmetje so bili ponosni na svoj stan in to so kazali tudi v obleki. Večidel vso obleko so si doma napravljali in zategadel je malo veljala. Rabili so za obleko domače platno, mezljan in kožuhovino, zategadel je bila obleka trdna in tudi zdrava.

Dandanes je pa vse drugač. Kmet ni več prav in trden kmet, vsak dan ga upniki lahko denejo na kant in preženó s kmetije. Zategadel ni več ponosen na svoj kmetski stan, ampak se ga sramuje, zato se sramuje tudi kmetske obleke. Za ves svet bi ne pripravili ne fanta, ne dekleta, da bi se oblekla v mezljan. Kožuh in mezljan sta samo še za pustni torek. Žalostna resnica! Koliko veljá zdaj obleka pri kmetski hiši, o tem nam ni treba govoriti, to vé predobro vsak gospodar. V somenj se žene krava, nazaj se pa za kravo prinese kramarsko blago. Kupuje se „cajh“, ki platnu še podoben ni, in „štuf“, ki je bil z volno komaj v dotiki. Oboje je pa jako slabo, ker fabrikant ne skrbi za trdno in dobro blago, ampak le za svoj dobiček. Prej je bila obleka

LISTEK.

„Dvanajsterim večerom“ drugi dodatek.

(Dalje.)

Ne molimo zato, da bi Božjo naredbo spremenili, ampak da dosežemo to, kar nam je vsled Božje naredbe po molitvi doseči, tako pravi sv. Tomaž. Naravno. Ako je volja Božja najsvetejša, mora biti gotovo grešno, v molitvi ali kakorsikoli izražati željo proti tej volji. Po tej svoji naredbi ali volji pa, kolikor nam je razodeta, hoče Bog kot stvarnik in začetnik vseh stvari vresničiti svoje kraljestvo, kraljestvo resnice in svetosti. Zatoraj pa, kakor pravi Mathes (Wetzer, Kirchenlexikon), le ona molitev je prava, ki se ozira na vresničenje tega Božjega kraljestva. Wahrhaft Gebet ist das Bittgebet nur dann, wenn dessen Intention auf Verwirklichung des Göttlichen Weltplanes (das Reich Gottes und dessen Gerechtigkeit) geht. Kakor je rekel Gospod: „Iščite najpred Božje

kraljestvo in njegovo pravico.“ Tudi mi smo dobili od Boga bivanje in smo kakor vse druge stvari dolžni po svoje pripomoči v vresničenje Božjega kraljestva in to, kolikor in kakor spoznamo, da Bog od nas hoče. Pred vsem pa je volja Božja, da bivamo, da smo, ker od njega samega smo dobili bivanje brez našega prizadetja in to bivanje je prvi in neobhodni pogoj, da sploh zamoremo tudi mi kaj pripomoči za vresničevanje Božjega kraljestva. Vsled tega se ima naša molitev, da bo spodobna in po volji Božji, nanašati na to, kar smo in imamo od Boga stvarnika, naj nam, kar nam je dal, ohrani. Drugič pa moramo vedeti, da ni nam že vsega dal, česar potrebujemo v naše dovršenje in v dosego svojega namena, ampak hotel je marsikaj pridržati in le tedaj nam dati, ko ga bomo prosili. Zatoraj pa je drugič naša dolžnost prositi ga, naj nam česar še nimamo, dodeli, da dosežemo, za kar nas je odmenil. Zatoraj določi sv. Avgustin predmet vse naše prošnje k Bogu s temi-le besedami: Quidquid dedit, ut conservet, oremus; quod autem nondum dedit, ut suppleat, oremus. Dal nam je, da smo

in še drugih darov, zatoraj prosimo, da vse to ohrani; česar pa ni še dal, prosimo, da pridene ter tako dopolni svoj dar, ut suppleat! Na našo ohranitev toraj in dopolnitev morajo meriti vse prošnje.

Govoré o prosilni molitvi in njegovih bistvenih lastnostih moram še nekaj drugega omeniti. Po grehu zgubilo je človeštvo pravico do pomoči Božje in njegovih dobrot, kakor sploh pravico do bivanja (eksistence), in človek bil bi od Boga večno pogubljen, da bi ne bil Sin Božji Jezus Kristus prstovoljno prevzel naloge ga odrešiti. On se je postavil posredovalca med Bogom in rodóm človeškim. On je pot, ki edino peljá v življenje. Zatoraj pa Bog po grehu človeštvu ne podeli nobene milosti več, kakor po Jezusu Kristusu. A ravno zato mora tudi človek, karkoli Boga prosi, v imenu Jezusovem prositi, in prošnja, ki ni v imenu Odrešenikovem, zgrešila je svoj namen, je prazna, ni prava prošnja. Se vé, da v imenu Kristusovem prositi ne morejo nekrščanski krivoverci, kateri Kristusa ne poznajo; toda pri teh zadostuje, kakor pravijo, interpretativna volja

moških in žensk dosti za tri in več let, zdaj mora biti pa v enem letu po trikrat nova. Zdaj je že v vsaki hribovski vasi šivalna mašina, s katero se obleka polovico prej naredi, in vendar je povsod polovico več krojačev in šivilj, kakor jih je bilo pred tridesetimi leti.

Gleda se le na vnanjost. Ako je tudi obleka tako trdna kot pajčevina in tako draga kot žida, ter ne sme videti niti solnce, niti dežja, nič ne dé, da je le za nekaj nedelj gosposka, pa je dobro. Dekle mora imeti vsaj tako obleko kot grajščinska hišinja in fant ne sme drugač napravljeno biti kot brič, ki v nedeljo pred cerkvijo kliče. Večidel se kajžarska dekleta bolj šopirijo kot gruntarska. Pri obleki velja zlasti pregovor: ni vse zlato, kar se sveti. Vsakdo naj si dobro zapomni: obleka ne naredi človeka imenitnejšega, modrejšega že celó ne, popači ga pa dostikrat.

V sedanjih okoliščinah se dá po mojih mislih le eno svetovati, — namreč vlada ali gosposka naj bolj podpira domačo obleko kot domačo obrtnijo. V zimskem času, ko ni družega opravila, naj se izde- luje to, česar je pri hiši treba: obleka in razno do- mače orodje.

Velike stroške imajo kmetje pri poslih. Včasih so imeli posli zgovorjeno obleko, kakoršna se je doma narejala, ter nekaj goldinarjev po vrhu in izhajali so. Zdaj bi pa take obleke ne hotli, ko bi se za njimi metala, zdaj zahtevajo po 50 do 100 goldinarjev in še ne morejo izhajati. Vse gré na gosposke cunje ali pa se znosi na veselice in še dosti ni. Dragi posli so za kmeta velik davek, ki je pa še toliko večji, ker se tudi za drag denar ne morejo dobiti dobri posli. Ako se pripravi kmet, da bi posla kaj podučil ali posvaril, brž ga ta zavrne: saj ni treba, da bi bil ravno pri tebi, pojdem v mesto ali v fabriko, tam se bom nosil, kakor se bo meni zdelo in nobenemu ne bom v strahu. In res, gré k županu; župan mu dá in mu tudi mora dati poselske bukve in s temi bukvami se lahko pol sveta obrede.

Tako pridemo do stroškov, ki jih ima kmet za postopače in berače. Koliko skrbi, truda in stroškov imajo stariši in gospodarji za otroke, dokler ne odrastejo. In ko odrastejo, zapusté kmetsko vas. Ali ne delajo postave, ki dovoljujejo otrokom iti, kamor se jim poljubi, kmetom največje škode, ali ne spodbujajo take postave otrok k nehvaležnosti? Mlade, zdrave, močne ljudi imajo povsod radi: v mestih, v fabrikah in pri železnici. Dokler so trdni imajo še precej dober zaslužek, ali z denarjem de- lajo navadno tako, kot zgubljeni sin v evangeliji. Ako se fabrika ali delo vstavi, treba je postopati ali pa popotovati do druge fabrike in med potjo kmete nadlegovati. Nekterim se postopanje kmalo bolj pri- ljubi kot delo, ker so sramožljivost med svetom zgubili. Navadno se pa tudi kmetskega dela odvadijo. Na starost, če še ne pred, pridejo pa vsi zopet kmetom na glavo. Tedaj za otroke, ki si še poma- gati ne morejo, mora kmet skrbeti, ko odrastejo, po svetu svojo moč in svoje zdravje zapravljajo, na starost, ko so telesno in večidel tudi na duši pokvarjeni, jih mora pa zopet kmet rediti. Ali ni to krivica?

To se mora prenameniti. Ljudje se ne smejo

klatiti po svetu in drug drugemu kruh spred ust trgati. Kdor pa po svetu gré, naj pa po svetu zanj skrbi. Fabrike naj tako skrbé za svoje ljudi, kakor kmetje za svoje. Nekaj taceh postav so zadnja leta že napravili na Dunaji v državnem zboru, namreč, če se delavec v fabriki kaj poškoduje, če zbolí ali umrje, bo dobival on ali njegova družina nekaj pod- pore ali denarja. Pa to je še vse premalo. Narediti se morajo take postave, da fabrike kmetom ne bodo nič škodovalé. Kakor so kmetje fabrikam koristni, tako morajo tudi fabrike kmetom koristne biti. Ako niso kmetom koristne, ne škodujejo samo kmetom, ampak celi deželi in celemu cesarstvu.

Ali tudi postava, vsled ktere bi morali fabri- kantje za svoje ljudi sami skrbeti, bi sama na sebi nič ne pomagala. Kmetje vedno bolj v dolgove le- zejo, čez nekaj let bodo prišli vsi na kant in zate- gadel med berače in postopače. Nekteri pravijo, da naj se postopači vtaknejo v posilne delavnice, da ne bodo kmetov nadlegovali. Za marsikterega postopača bi res to ne bilo napačno ali sploh se s posilnimi delavnicami le malo opravi, drago stanejo, jetniki se pa le ne poboljšajo. Čez nekaj let bi bilo treba posilno delavnico raztegniti čez celo deželo. Kmetje bodo morali zaradi dolgov zapustiti grunte in bodo brez pravega dela. Podoba, ki se nam vedno bolj bliža, je taka-le: Ljudje cele dežele bodo brez pre- moženja, nekaj sto bogatinov bo imelo vse v ob- lasti. Bogatini bodo še veliko huje, kot nekdanji grajščinski vavptje, reveže k tlaki priganjali.

Zategadel mi tirjamo takih postav, ki bodo po- magale, da se kmetje sedanjega dolga počasi znebé in ki ne bodo pustile, da bi se kmetje z nova za- dolžili. Le take postave nas morejo rešiti.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. aprila.

Notranje dežele.

Sedem do osem milijonov veljala bode še *Tržaška luka*, preden bode vgodna, da se bode zaprla slobodnemu uvozu inostranskih pridelkov. Trgovinski minister pečal se je že več časa s to mislijo, ki je sploh že več nego deset let stara. Ker je pa zgradba luke silno velikega pomena za razvoj kupčije v onem mestu in za javni promet sam, naročil je trgovinski minister dvornemu svetniku, dr. Brantu, da naj gré ogledovat druge Tržaški luki podobne luke in da naj po tistih potem stavi predlog, kako bi se le-ta dala namenu primerno dovršiti. Oziraje se okoli, kam bi mu bilo najbolj na roko, odločil se je dvorni svetnik Brant za Marseille na južnem Francoskem, ker se lega dotične luke s Tržaško še najbolj vjema. Dr. Brant si je po svojih študijah napravil načrt, kakor se mu za dovršeno luko najpripravniji zdi in ga je izročil trgovinskemu ministerstvu. Le-to pa s tem še ni bilo zadovoljno, temveč so na Dunaji sklenili o tem za celo av- strijsko trgovino toliko važno reč, poprašati tudi še kako drugo zvedeno osebo. Ravno v tej stroki ga pa na celem svetu ni večega stokovnjaka, kakor je francoski inženir v Marseille g. L. Baret, in na tega so se obrnili, naj jim tudi on nariše načrt, ki bi bil vgoden za dovršitev Tržaške luke. G. Baret je prošnjo rad spolnil in je že našemu trgovinskemu ministru nedavno vse to pismeno jako natančno raz- ložil, kako in kaj in pa tudi načrt je priložil. Kakor

se čuje, se Brantov načrt ne razlikuje ravno mnogo mimo Baretovega. V teku letošnjega poletja sošla se bode potem enkéta, ki bo določila, po katerem na- črtu naj se Tržaška luka dočela in od kod naj se denar vzame, da nas ne bo preveč bolelo.

Lienbacher je pa v resnici možak, da bi ga kar fotografiral dali! Neznansko mu je žal in še danes ne more odpustiti konservativnim Nemcem, da so tū pa tam v zvezi s Slovani pri avtonomistični stranki Slované podpirali pri njihovih zahtevah. Kam bi li Nemci prišli, vsikla razžaljeni dvorni sveto- valec, ako bi se v protinemskih vprašanjih vedno za Slované potezali! Tako ne sme nič več biti! Dve stranki se morate osnovati, pravi Lienbacher, tukaj konservativci, tjakaj pa liberalci; kajti tako protina- ravnih zvez, kakor so jih Nemci do sedaj imeli, mora konec biti. Ako bi nemški konservativci na- pravili lastno stranko, bi lahko glasovali, kakor bi jim ravno kazalo, sedaj z desničarji, drugič pa zopet z levičarji! Toraj „šviga švaga čez dva praga“ naj bi po Lienbacherjevem okusu nemški konservativci postali, kajti njihova naloga mora biti, strahovite protinemške zahteve Slovanov spodbijati. Dobro, da Lienbacher, če tudi je dvorni svetnik, nima določilne besede in pa nemških konservativcev na nitki, da bi po njegovi volji plesali, kakor bi jih on cukal. Lepo bi se Slovani za tako zvezo z Nemci zahvalili, da bi jim kostanj iz žerjavice pobirali, za opečene prste bi pa nikakega odškodovanja ne dobili. Ako bi se pa vendar Lienbacherjevo modrovanje vresni- čilo, potem bomo Slovani vsaj vedeli, da je vse le na zatiranje našega rodu preračunjeno.

Vnanje države.

Proti *sežiganji mrličev* niso le katoliki, temveč se temu tudi luteranci vpirajo. Ni še dolgo tega, kar je v Berlinu umrl pruski minister, pl. Liebe; pred svojo smrtjo je volil, da naj se nje- govo truplo sožge. Vsled te poslednje želje prepe- ljali so truplo njegovo v Gotha, kjer imajo peč po- stavljeno za sežiganje mrličev. Ljudstva je prišlo v Berlin toliko skupaj, da se je vse trlo, nekoga je pa vendar-le manjkalo in to je bila luteranska duhovščina, ki ni hotla priti blagoslovljat telesnih ostankov ranjcega ministra. Pruska cerkvena oblast je namreč pred leti izdala cerkveno postavo, da se luteranska duhovščina tistih pogrebov nima vdele- ževati, kateri se s sežiganjem vrše. Sorodniki ranj- kega ministra bi bili neizrečeno radi duhovno opravi- lo imeli, toda le-ti niso prišli, sklicevaje se na določbo. Tolika doslednost nas je pri luteranskih pastirjih skoraj osupnila, ker se pri tistih navadno ne gleda toliko na postavo, kakor pa na groš! Znano je, da se tudi pri luteranih nekteri prav- verni pastirji odločno branijo samomorilec s cer- kveno slovestnostjo pokopati. Drugi zopet, ki imajo bolj lahko vest in morda vsled pičlih dohodkov in velike družine še bolj lahko možnjico, se ne premi- šljajo dolgo, temveč za lepo besedo in dobro plačo tudi samomorilec pokopljejo, kakor bi bil največji svetnik umrl. Ravno tako je pri pravoslavnih. Po- vsod, kjer je družina pri pičlih dohodkih, se od- ločnost takih „dušnih pastirjev“ po potrebi ravná, ki jo čas s seboj prinese.

Kakor angleški listi poročajo, je *Lahom* nji- hova predrznost, ki jih je v rudeče morje na uro gledat vlekla, menda že predsedati začela, in bi se radi iz zanke izmuznili, v katero so se zapleli. Tako dolgo, dokler so bili Angleži v Sudanu še kolikor toliko na konji, repenčili so se tudi Lahí okoli Ru- dečega morja, dobro vedoč, da imaje Angleže za seboj. Sedaj pa, ko čutijo, da Angleži mislijo iz Egipta v Indijo odriniti s svojimi bajoneti, jeli so se plaho okoli sebe ozirati, kako bi se dalo z lepo zopet domu priti, da bi se jim svet ne smejal. Čulo se je tudi neko nameravanje, kakor da bi bili An- gleži Lahom namenili jako dvomljivo čast zasedanja Egipta namesto njih samih. Toda „Daily Telegraph“

prosimi v imenu Odrešenikovem in gotovo Bog, kar- koli jim dá, dá jim le po Jezusu Kristusu. Komur je pa zasvetila luč prave vere, kdor Kristusa Od- rešenika pozná, dolžan je neposredno ali posredno moliti v njegovem imenu. Da, sv. Avgustin pravi celó, da kdor ne moli v imenu Kristusovem, greši; razlagaje v tem pomenu besede: Et oratio eius fiat in peccatum. Zakaj? Odgovarja: Quia non fit per Christum. Gotovo in pred vsem oni greši, ki po- znávši vero Kristusovo iz svoje molitve neposredno ali posredno izključi njegovo odrešilno posredovanje. Tako izključenje vničuje bistvo molitve, ker tako proseč želi, kar ni mogoče od Boga doseči, česar Bog sam noče nikomur dati.

Zdaj pa prenesimo ta načela in vodila, katerim kristjan saj ne bo ugovarjal, na prošnjo, izraženo v pesni „Človeka nikar!“ Česa prosi pesnik, kaj je predmet njegove prošnje? Po besedah njegovih: Človeka vstvariti nikar. Kakega človeka? Kakor posnamemo iz stika, onega človeka ne, ki bi enako pesniku imel trpeti itd. V teh besedah kaj je iz- raženo? Prvič in pred vsem, da je pesnik sam tako nesrečen, da bi boljše bilo, ko bi od Boga vstvarjen ne bil. To je jasno. Saj ravno lastna

nesreča mu daje povod in ga nagiblje, da tako k Bogu prosi. Gledé sebe gotovo ne prosi, ker je prekasno — quod factum est, infectum fieri nequit — vstvarjen ne more biti nevstvarjen. Vendar pa je gledé pesnikove osebe same v oni prošnji izražen obup, iz kterega ni izhoda. Kde je pa naš pes- nik? Prvič človek, ki še živi, ki toraj ni še prišel na svoj konec. Uči nas pa vera, da nikomur ni obupati, dokler še živi, ker vsakdo, dasi je pogan, zamore, dokler živi, rešiti se. Drugič je pesnik naš katolišk kristjan, in kot tak veruje na Jezusa Kri- stusa, ki nas je odrešil, tako da vsak, ki na-nj ve- ruje, nima obupati, ker on ga pripelja k življenju in veličastnemu vstajenju. A tretjič je pesnik naš tudi duhoven te zveličavne vere in kot tak njenega blagoslova posebno deležen ter poklican celó ono „blago upanje“, ki nam daje Jezus Kristus, ljudem oznanjati. Ako toraj pesnik, dasi še živi, dasi je katoličan, dasi katolišk duhoven, ako je on tako nesrečen, da obupuje in s tem izraža misel, da bi mu boljše bilo ne biti, ako je pravim, on tako ne- srečen, toliko bolj nesrečni morajo biti drugi krist- jani, ki kot neduhovni niso toliko deležni milosti Odrešenikove, trikrat nesrečniši pa oni, ki niso krist-

jani, recimo, ako pesnik kot nesrečen obupuje, mora celo človeštvo kot najnesrečniše še bolj ob- upovati in ako je bolje, da bi pesnik ne bil vstvarjen, gotovo še bolj je želiti, še bolj prositi, da bi tudi drugi, da bi sploh ljudje ne bili vstvarjeni.

Po tem takem je toraj v pesni neposredno iz- ražena prošnja, človeka sploh ne vstvarjati, pesnik želi in prosi, ljudi, človeštva ne vstvarjati. In da ne bomo o tem vse človeštvo obsegajočem pomenu pesnikovih besed dvomili, poslušajmo, kako nam jih pesnik sam razlaga. Najboljši komentar jim daje pesnik v naslovu, kterega je svoji pesni napisal. V naslovu namreč izraža pesnik ali pisatelj sploh glavno idejo v pesni ali spisu vpodobljeno. In ker je, kakor pesen, tako tudi njen naslov od pesnika samega, o čemur se ne dá tudi gledé naše pesni dvomiti, smatramo naslov kot najzanesljivšo, avten- tično razlago pesni same in njene vsebine. Naš pesnik naslovil je svoj proizvod: „Človeka nikar!“ Vzemimo ta naslov sam na sebi, in predno smo pesen prebrali, premišljajmo, kaj prav za prav po- meni; ali ne bomo hitro na misel prišli, da je tū izražen klic (Človeka nikar!), želja, da bi človeka sploh ne bilo; človek v naslovu ima generičen po-

pravi, da je ta bosa. Tudi če bi bili Angleži res na kaj takega že mislili in če bi bili res Lahom dotično ponudbo napravili, so do dobrega prepričani, da bi jo Lahbi ne sprejeli, ker imajo že obal Rudečega morja dovolj. Mislili so si na način, kakoršnega so že vajeni, kako ped zemlje pridobiti, kakor so jo dobili leta 1859 in 1866, Angleži naj bi se bili pa bili za nje, toda opekli so se za enkrat. Od vsega tega drugega ne bodo imeli, kakor nepotrebne stroške, ktere bi si bili lahko prihranili.

Angleško zlato in rusko železo sta v osrednji Aziji na tehtnici in si ravnokar ravnotežje delata. Vse spoštovanje in dobro ime, kar ga imajo Angleži pri Azijatih in Indijanih, pridobilo jim je njihovo zlato, čisto malo pa njihove puške; na ruski strani je pa to ravno narobe. Ni še dolgo, ko so se predrzni Afganci Rusom ob Reki Kušk posmehovali, danes se pa že tresejo pred njimi. Ruska puška naučila jih je druge pesmi, pesmi o „slavi Slavjanov“! Veljava Rusov v osrednji Aziji vedno raste in bo še rastla, kolikor več bude njihova puška govorila. Veljava Angležev ondi kopni kakor pomladanski sneg in je bo do čistega zmanjkalo, kedar se bude mošnja vsušila, iz ktere afganski emir podpora za svoje prijateljstvo vleče. Takih prijateljev, kakor je afganski emir, ima pa Angleška še več in sicer posebno po Indiji toliko, kolikor jih ravno sprejeti hoče. Temu se pač ni čuditi, kajti kdo se le brani denarja, posebno pa že pri napol divjakih! Zato se pa Angleži tudi Rusom prijenjali gledé določite meje in pojde tako, kakor so jo Rusi za sedaj hoteli imeti, še preden so na Afganskem bunke delili. Tako prijenjanje Angležem prav nič ne škoduje, dokler ga lahko z zlatom popravljajo. Dokaz temu, da so afganskemu emirju letno podporo v denarji povišali, Rusom pa tudi dovolili, kar so zahtevali. Vsa drugačna pa je ta zadeva na ruski strani. Ondi mora jim puška in bajonet do veljave pripomoči, ako hočejo sploh v Aziji kaj veljati, in to pa morajo, ako hočejo do indijskega morja prodreti, kamor so namenjeni. Tukaj se le vpraša, kdo bo obdržal vrhovno veljavo v osrednji Aziji ali angleško zlato ali rusko železo. Skoraj, da ima poslednje več bodočnosti kakor prvo.

Star pregovor pravi, da kar je preveč, še s kruhom ni dobro. V političnem življenju se to ravnokar na Angležih potrjuje. Skoraj pol sveta imajo ti ljudje pod svojo oblastjo, za drugo polovico se pa ravnokar z Rusi pretepali mislijo. Velike naselbine, ki si jih je angleški kramarski duh v teku časa skoraj da po celim svetu pridobiti vedel, jele so jih skrbeti, kakor čarodejskega učenca zli duhovi, ki jih je poklicati znal, odpraviti pa ne več. Angleži z zavidljivostjo gledajo na Ruse in na severno Ameriko, kako si oba dalje pomagata. Ta dva ne delata kakor Angleži, le naselbine, ki imajo izmed vseh državljanjskih pravic edino le to, da smejo davek plačevati, druge pa nobene, temveč kar si podvržeta, vtelesita ob enem veliki državi v skupno celoto, ter podvrženim krajem ravno tiste pravice pripoznavata in dolžnosti nalagata, kakor jih imajo prvotni državljani. To je pa ravno za jakost države posebno dobro, ker se ni bati, da bi naselbine svoje dni druga za drugo odpadati jele, kakor cepne zrele hruške raz drevesa, ko ji je čas prišel. Tega se Angleži tudi nadjajo in ob enem — bojé. Zato poskušajo, kako bi se dale razne pokrajine po vsih delih širokega morja raztresene, zedinili v eno samo veliko Britansko državo. Le Indije ji ne mislijo vtelesiti, temveč cesarstvo samo za-se pustiti. Da je naloga ta silno težavna in pomenljiva, se samo po sebi razume, zato se pa tudi ne bo že danes ali jutri rešila, temveč še le v kakih desetletjih polagoma korak za korakom; kajti da bi si Angleška tak prevrat h krati upala, pač ni verjetno, ker je preslaba v svoji notranji osnovi, pokrajini po svetu sebi položnih ima pa preveč. Letošnje leto, oziroma minolo, je angleško notranjo puhlost svetu dovolj jasno po-

men, znači plemo človeško. Kdo bo ta naslov razlagal le o nekterih nesrečnejih? In dasi bi morda pesen sama brez naslova dopuščala, da razumemo le nektare nesrečne ljudi, katerih želi pesnik, da bi Bog ne vstvaril, vendar ga bo naslov sam drugače prepričal, da je namreč pesnik hotel tu na splošno govoriti od vseh ljudi, od človeštva v obče.

Kdor bi pa o tem še ne bil prepričan, navesti mu hočem še drug dokaz, ki ima ravno tako avtentično veljavo, kakor prvi, ker je tudi pesnika samega. Ta namreč v svoji „Obrambi“ k pesni „Človeka nikar“ govorivši o „stvari človeški“ sploh podaje na zadnje svojim besedam v pesni ta-le komentar:

„Ti komur hočeš daj življenje
Trpinom zmotnim pa — nikar!“

Ti „trpini zmotni“ so po stiku „obrambe“ ljudje sploh, človeški rod, človeštva da bi Bog ne stvaril. Mar li ni „trpin“ vsaki v tem ali drugem oziru? Enako: Mar li niso zmotni vsi ljudje, vse človeštvo? Toraj proč z vsem človeštvom.

(Dalje prih.)

kazalo. Naj gledajo, da se morda z naselbinami nekoliko vtrdijo. Škodovati jim ne more, koristilo jim bo pa na vsak način.

V Ameriki vré kar h krati na dveh krajih. V osrednji Ameriki bile so si pokrajine okoli Panama v laseh in so si svojo jezo že ohladile, kakor nam je pred nekaj dnevi telegraf poročal. Prav nič pa nočejo o miru še slišati v severni Ameriki v pokrajini Kánada, kjer so se mešanci (nasledniki ondi naseljenih Francozov in Indijank) proti kanadski policiji, ki je angleška gosposka, uprli in so se z njo tudi do krvi stekli. Tako so se ji postavili po robu, da se jim je morala policija na konjih umakniti in je 12 mrtvih na mestu pustila, 11 ranjenih je pa s seboj vzela ter se umaknila. Na čelu nezadovoljnem je neki Riel, ki se je pred nekaj leti ravno ondi enakega vstanka že vdeležil. Sedaj ima okoli sebe zbranih že 1500 mož, ki so izborni strelci in se poleg poljedelstva tudi strastno z lovom pečajo. Indijanci to videti, da so pristudeni jim Angleži tepeni, so takoj svojim na pol bratom mesticem na pomoč prihiteli in ravno tako ondi živeči Irci, kateri nobene priložnosti ne zamudé, kjer velja Angležem ktero zasoliti. Angleška oblast si je pa tudi nevarnosti svesta, v kateri je, in je zaradi tega vse jahajoče redarstvo poslala na bojišče, ktere je za skrajno silo tudi še z vojaki podprla. Vlada sicer nima mnogo vojakov na razpolaganje, kajti 1000 mož redarjev ima ob državni meji nastavljenih, 2000 je rednih vojakov in 30.000 pa brambovcev, vendar se pa nadja, da bode s tem vstaše vgnala ter vstajo zadušila.

Izvirni dopisi.

Iz Cerkljan na Gorenjskem, 17. aprila. (Požar.)

Včeraj popoldne o pol dveh nam je žalostni glas zvonov naznanil, da v obližji gori. Gorelo je v Šmartnem, vasi fare Cerkljanske, pol ure od farne cerkve oddaljeni. Trinajsterim posestnikom vpepelil je neusmiljeni požar hiše in druga gospodarska splotja. V veliki nevarnosti bila je tudi podružna cerkev sv. Martina. S hvalevredno naglostjo prihiteli so na kraj nesreče Cerkljani in zgornji Berničani vsaki s svojo brizgalnico, pozneje dospel je tudi oddelek požarne brambe iz Kranja. Skupnemu trudopolnemu delovanju posrečilo se je ogenj omejiti in rešiti, kar se je rešiti dalo. Goreti je začelo na Glavačevem pōdu. Kako je ogenj nastal, se za gotovo ne vé, vendar če se pomisli, da pri Glavačevih razun gospodinje nobenega ni bilo pri domu, se lahko trdi, da je zapalila zlobna roka. Zavarovani so bili, kakor sem slišal, vsi pogorelci, vendar nekteri le za neznatne svote. Lansko leto je 31. julija silna toča vničila v Šmartnem vse jesenske pridelke, včeraj je pa ogenj pokončal skoraj polovico vasi. Ubogi kmetovalci!

Iz Št. Jurja pri Kranji, 18. aprila. Sliši se sem ter tje, da je vsled pijančevanja kateri umrl, pa tako pogosto in tolikokrat kot tukaj pri nas, mislim da še nikjer ne.

Ni še preteklo popolno osem mesecev, kar je bil položen 22letni mladeneč na mrtvaški oder zaradi žganja. V sredi februarja moral se je ločiti zopet nekaj stareji gospodar, pa vendar še v najboljših letih življenja. Danes zjutraj o polu osmih pa je izdihnil dušo še le 18letni mladeneč, po imenu Franc Šimnovec, po domače Krevs. Včeraj popoldan, 17. t. m., je šel sejat na njivo, zvečer so precej zeló žganje pili, potem je neumnež spil še liter žganja za stavo, češ, če ga liter spiješ, bo zastoj, ako ga ne spiješ, ga boš platil; res ga spiješ poln liter, zvečer proti noči, ali danes zjutraj, 18. aprila, je moral umreti. Ker je imel dote, dedšine po ranjeih (bil je edini sin) nekako 2200 gld., bil bi si lahko boljše pijačo privoščil in ne bilo bi mu treba še sveta zapustiti. Oj nesrečno žganje — nesrečna strast!

Razun teh umrlih je bil pa četrti žganjar v teh osmih mesecih tudi že na vrsti. Pred mesecem dni se je v neki žganjariji med pijanci zgrudil ter padel pod mizo. Ker se niso nič zanj zmenili, je precej časa ležal pod mizo, potem vendar pride nov pajdaž v gostilno, ter je začel popraševati, kaj je temu pod mizo, da tako nekako nenavadno stoka, ter ga venkaj spod mize izleče. Bil je že ves nezaveden in penast okoli ust, govoriti ni mogel; na to so ga jeli tresti, mu mleka notri dajati, in tako je vendar čez par dni okreval. Bode se li še z bikom bodel, danes še ne vem povedati.

Iz Vipave, 18. aprila. Povsod skoraj se je obhajala tisočletnica smrti sv. Metoda na kakoršen koli način. Skoraj povsod se je sporazumela cerkvena oblast s svetno, le pri nas ne. Pri nas namreč ni

bilo nobene druge svečanosti kakor cerkvena. Ni bilo veselice niti v „Čitalnici“ kakor skoraj vsako leto na ta praznik, niti od „Čitalnice“ odpadlem društvu „Edinosti“.

S kako veselico bi se slavil ta dan? Z nemško ali slovensko? Tega vprašanja si skoraj ne upam rešiti, ker kakor že rečeno imamo tu dve bralni društvi in sicer starodavno „Čitalnico“ in odpadlo „Edinost“, od katerih je prvo slovenskega, drugo pa skoraj popolnoma nemškega značaja. Da je drugo društvo v istini bolj nemško, kakor slovensko, to vedno lahko dokažem. Ono ima namreč več društvenikov, skoraj popolnoma nezmožnih slovenskega jezika. In to društvo bi potem kako slovensko veselico napravljalo? Nemogoče! Čitalnica pa tudi skoraj ne more vedno veselice napravljati in to radi tega ne, ker nima zadostnega števila udov, pa že tako napravlja veselice o drugih praznikih.

Ko bi se te dve društvi zopet zedinili kakor ste bili nekaj, potem bi se dalo že kaj „viribus unitis“ napraviti, a dokler si bote nasprotovali, nimamo upanja do kake velike in kaj vredne veselice. Tukajšnemu odpadlemu društvu „Edinost“ svetujem, naj vendar pomisli ironijo imena in dejanja „Edinosti“ in odpada! More li biti „Edinost“, kjer je odpad? Ali odpad, kjer je edinost? Nikjer se resničnost stare slovenske prislovice „Sloga jači, nesloga tlači“ bolj ne kaže, kakor ravno pri nas v Vipavi. Od kar se je nesrečni razpor izvršil, se ne dá nič velikega včiniti; in vendar ga ni kmalo kraja tako pripravnega, in toliko moči na razpolaganje, kakor pri nas v Vipavi, naj bi kraljevala „Edinost“ in „sloga“. A naš nesrečni razpor! Zatoraj še enkrat: „Sloga jači, nesloga tlači“. Prilipičan.

Domače novice.

(Prevzvišeni knez in škof Zwerger) iz Gradca je prišel včeraj v Ljubljano. Danes popoldne ob polu dveh odpotoval je z Ljubljanskim mil. gosp. knezoškofom Jakob Misija v Rim, od koder se bodeda povrnila sredi meseca maja.

(Slovesne bilje) in črna sv. maša so se vršile danes dopoldne ob osmih v stolni cerkvi po ranjk. preč. g. dekanu Juriju Voleu.

(Robert Menini) visokočastiti gospod škof Filopeljski dospel je včeraj iz Rima v Ljubljano in odpotoval o polnoči dalje v Monakovo. Sveti oče Leo XIII. nameravajo vstanoviti po balkanskih deželah katoliško hierarhijo in so v ta smoter že imenovali gospoda škofa Meninija za apostolskega delegata. Pozneje ga bodo imenovali za nadškofa.

(Prelepi dan) je bila včeranja nedelja. Lahko trdimo, da to je bil letos v resnici prvi pomladanski dan. Tacega vremena letos še nismo imeli. Ko je jelo okoli poldne solnce malo gorko pripekati, hladil nas je lahni vetrič in mislili smo, da smo že sredi majnika. Zato je bila tudi vsa Ljubljanska okolica polna šetalcev. Ga pa tudi res ni lepšega časa, kot ta, ko se prebuja cela narava in si jame vstvarjati novo lepo zeleno in pisano krilo. Ali preveč zaupati ne smemo aprilovemu vremenu, rad zavija in Bog vé, kakošen še bode do konca.

(Dva krasna pogreba) imela je včeraj Ljubljana. Pokopali so gospo Pajkovo in Šmalcovo. Obe ste bili v življenju zvesti prijateljici in med boleznijo ste pošiljali druga drugo vprašati, kako se ji godi. Umrli ste obe en dan in tudi en popoldne ste bili izročeni materi zemlji.

(Počasi vozite!) Tako se bere po vogljih ozkih ulic. Seveda, dosti je, da se bere. Kdo se bo še potem ravnal! To bi si lako mislil tujec, dospel v našo stolico. Fijakarji podé po mestu kakor besni. Danes dopoldne bi se bila zaradi prenagle vožnje skoro prigodila velika nesreča. Ravno na ovinku pred rotovžem in špitalskimi ulicami podrl je fijakar gluho ženico na tla. Konj, pametnejši od svojega gospodarja, je sam obstal. Žena je sicer padla pod konja, a vsaj navidezno se ni huje poškodovala. Redar jo je odvel v mestno hišo. Ako se to more prigoditi ravno pred očmi redarske oblasti, kako mora še le biti po oddaljenih ulicah, si lahko vsakdo sam raztolmači.

(Zaprli so) v soboto popoldne 4 fantaline, ker so hotli krast železne plošče iz jame za kolodvorom Rudolfove železnice.

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.) Č. g. Ferdinand Majcen, pride kot katehet in mestni kaplan v Ptuj, č. g. Franc Irgl kot nemški pridigar in katehet v Celje.

(V dijakona) so posvetili prevzv. g. knezo-škof včeraj, 20. t. m., dva frančiškanska klerika iz redovnega semenišča v Kamniku, namreč: g. Teodozija Skuhalo iz Velike Nedelje na Štajarskem in g. Henrika Hirscha iz Vinice. Subdijakonat sta sprejela pretečeno nedeljo.

(Nemško petje) slovenskih učiteljskih pripravnikov bi bili morali že včeraj čuti pri sv. maši ob osmih v Št. Jakobski cerkvi. A ker se še menda niso dosta priučili, bomo te sreče deležni še le prihodnjo nedeljo. Stvar je pa ta. G. vodji H. je jako neprijetno donelo na ušesa slovensko cerkveno petje. Pripravniki so peli vedno v domačem jeziku in so si morali tudi prepis dotičnih sekiric (not) sami na svoje stroške preskrbljevati. Vodja je vedno djal, da nima za to več novcev. Kar na enkrat pa nakupi dovolj sekiric nemških mašnih pesnij in pripravniki se morajo učiti nemškega petja. Kje so se le našli tako naglo novci? „Erkläret mir, graf Oerindur, diesen Zwiespalt der Natur!“

(Umirajočega so našli) predvčeranjem nekje na Starem trgu bivšega usnarja Franc Pauerja. Bil je posestnik hiše na sv. Petra cesti. Pred leti je opešal na umu in dejali so ga pod varstvo njegovega brata Jožefa Pauerja, ki je bil svoje dni jako imovit, po celi deželi poznan usnar. Ranjki je bival v mladih letih mnogo časa na Francoskem in je bil vsled tega tudi francoščine popolnoma vešč.

(Strel s topom) vznemirjal je včeraj celi dan Ljubljance. Na sv. Petra nasipu se namreč kaže za denar ženska, ki je toliko močna, da vzame top (kanon) na ramena in si ga dá tako zažgati. Pok je tolik, da se razlega po celem mestu. Tega bi slavno naše redarstvo ne smelo trpeti v sredi mesta. Še s samokresom ni dovoljeno med hišami streljati, s topom pa dovolijo. Ravno tako bi tudi zverinjak ne imel biti sredi mesta. Zadnje leta so jih postavljali pod Turnom na senožeti, zakaj so ga pa zdaj porinili v mesto?

(Preselili se bote) 12. in 13. baterija tukajšnjega 12. topničarskega polka danes zvečer s posebnim vlakom na Dunaj. Drugi dve pa odideti tudi iz Ljubljane, kakor hitro dospejo druge bateriji iz Koroškega. To se bo zgodilo še le tedaj, ko pojenja na Koroškem smrkvost konj.

(Obsodili so) te dni pri okrožni sodnji v Celji železniškega čuvaja, vlakovega sprevodnika in strojevodjo onega tovrstnega vlaka, ki je meseca decembra l. l. zavozil v Laškem trgu na jaderni vlak. Prvi je dobil tri, drugi dva in tretji en dan zavora. Postajni načelnik je oproščen.

(Izgubil iz Celja) je trinajstletni gimnazijalec Makso Konšic; tako čitamo v „L. Z.“ Videli so ga zadnjič na okrajni cesti proti Laškem trgu.

(Ljudske knjižnice) 7. snopič izšel je s povestjo iz šestnajstega stoletja „Salvijan“, posnel H. Majar, in pa z začetkom povesti: „Za očim dom“, česki pisal Alojzij Jerásek. Občudovanja vredna je res požrtovalnost gospodov izdavalcev „Ljudske knjižnice“, ki nam toliko zanimivega berila podaja le za 6 krajcarjev. Naj si jo pač vsak oskrbi, kdor le brati zna. Ceneje se po Slovenskem še svoj živ dan niso nikdar povesti prodajale, kakor, se ravno sedaj to v Mariboru v Leonovi tiskarni godi. Zato naj jo pa Slovenci tudi prav obilno podpirajo.

(„Slovstvena zgodovina v slovenski ljudski šoli“) spisal Janko Leban (Gradimir), ljudski učitelj. Ponatis iz „Uč. Tov.“, dobiva se v Milicevi tiskarni posebej, in stane mehko vez. 30 kr., pod križnim zavitkom 5 kr. več, to je: 35 kr. Knjižica bila bi priporočila vredna naj bi se bilo ogibalo nekterih peg in napak. N. pr. kaj delata tu Nemca Zschocke in Auerbach, pač ne vemo. Si mislimo sicer zakaj? A to ni vzrok, slabega pisatelja priporočati.

(Odlikovanje) z medalijo ali križcem je med vradniki in vojaki in drugimi tako navadno postalo, kakor venci pri umrlih, da že vse to nič posebnega ni. Te dni se je pa vendar nekaj potrebnega zgodilo. Odlikovan je bil v Zagrebu vrednik „Narodnih Novin“, g. Miloš Zec. Presvitli cesar in kralj podaril mu je viteški križ svojega Franc-Jožefovega reda ter s tem pripoznal, da je časnikar na višjem mestu z odličnim zasluženjem za človeštvo, če svoj poklic pošteno izvršuje, ter se ne postavi v vrsto liberalno-lajžnjivih in brezvernih časnikarjev, ki so le nesreča in prava kuga za človeštvo.

(Tristo osem in sedemdeset let) je včeraj minolo, odkar so usmrtili v Ljubljani laškega „irreden-

toveca“. Ko je bil leta 1508 boj med cesarjem in ljudovlado Beneško, vbežal je iz Trsta Ser Giovanni Pase, in dospevši v Benetke, hotel izdati Trst natančno opisujoč vse okoliščine tega mesta. Ko se je zopet vrnil v Trst, so ga prijeli, odvedli v Ljubljano, obsodili in ob glavo djali.

Telegrami.

Dunaj, 20. apr. Predsednik gosposke zbornice se s toplimi besedami spominja umrlega Eitelbergerja. Ministerski predsednik naznani, da se zasedanje državnega zbora slovesno zaključi 22. t. m. Prošnjo geografičnega društva za podporo v znesku 5000 gld., da se afrikanški ekspediciji omogoči določiti pogorske robove med Kongo in Nilom, gorko priporoča Khevenhüller. Odstopi se vladi s priporočilom, da se ta ozira na njo. Med čitanjem poročila o pogodbi s severno železnico, prišel je Švedski kralj v dvorno ložo in si je, ko ga je pozdravil minister Taaffe, ogledal zbornico. Ko sta govorila kupčijski minister in državni zastopnik Wittek, se je sprejela pogodba s severno železnico v drugem in tretjem branji brez ugovora nespremenjena. Na to se je predsednik zahvalil vladi in cela zbornica zaorila je trikratni navdušeni „hoch“ presvitlemu cesarju. Kardinal nadškof Ganglbauer se je zahvalil predsedniku, na kar se je zaključila seja.

Černovice, 19. aprila. Mesto Vižnice je pogorelo. Sto in petdeset hiš je popolnoma vpepeljenih. 600 družin brez doma. Dva človeka zgorela.

Niš, 19. aprila. Prestolni govor, s katerim je kralj Milan otvoril skupščino, povdarja prijateljstvo in prijazni vsprejem po Avstrijskem cesarju o priliki, ko se je vdeležil vojaških vaj na Avstrijskih tleh. Isto tako navaja kot dokaz prijateljske zveze pohod Rumunškega kralja Karola. Da zveza z Bolgarsko ni taka, kakoršna bi morala biti, ni kraljeva krivda. Prestolni govor so sprejeli poslanci jako navdušeno.

Bukarešt, 19. aprila. Angleška vlada je zaukazala, da morajo vse angleške kupčijske ladije zapustiti Črno morje.

Petrograd, 19. aprila. Car je potrdil postavbo, da mora biti, razvun krščanskega nauka za nepravoslavne, v vsih Poljskih šolah učni jezik ruski. Materni jezik ostane obli-gatni učni predmet.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

20. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 05 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	81 „ 25 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	105 „ 25 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 40 „
Akcije avstr.-ogerske banke	857 „ — „
Kreditne akcije	284 „ 10 „
London	125 „ 30 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 89 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 87 „
Nemške marke	61 „ 20 „

Od 18. aprila.

Ogerska zlata renta 6%	— gl. — kr.
„ „ papirna renta 5%	96 „ 15 „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 100 „ 25 „
Länderbanke	101 „ — „
avst.-oger. Lloyd v Trstu	563 „ — „
državne železnice	304 „ 25 „
Tramway-društva velj. 170 gl.	214 „ 25 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 126 „ — „
4% „ „ „ 1860	500 „ 139 „ 25 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 170 „ 25 „
„ „ „ 1864	50 „ 170 „ — „
Kreditne srečke	100 „ 178 „ 75 „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ 50 „
Rudolfove srečke	10 „ 18 „ 75 „

Umrli so:

17. aprila. Marija Pajk, okrajnega glavarja vdova, 71 let, Frančiškanske ulice št. 4, razpridenje trebušnih delov.

V bolnišnici:

16. aprila. Marija Habjan, delavka, 41 let, paralitična blebost.

Tuji.

17. in 18. aprila.

Pri **Maltči**: Franc Kraus, posestnik, z Dunaja. — Fernau, zasebnik, z Dunaja. — Schütz, Hönigsfels, Kellermann, Ott, trgovci, z Dunaja. — Alojzij Morgenstern, trgovec, iz Weisskirchena. — Esinger, trgovec, iz Monakovega. — Kralowsky, Eisler, trgovca, z Dunaja. — Ad. Sedlacek, profesor, iz Badena. — Miha Kroschl, trg. pot., iz Gradea. — E. Stransky, trg. pot., iz Iglave.

Pri **Stonu**: Vojteh Labrousse, trgovec, iz Valentigneya. — Janez Barta, trgovec, z Dunaja. — Rudolf Vosseler, trg. pot., z Dunaja. — Janez Perko, trg. pot., iz Ptuja. — Dralka, soproga c. k. okr. glavarja, iz Radolice. — Franc Heinrich, rud. uradnik, s soprogo, iz Ojstrega.

Pri **Južnem kolodvoru**: Josip Haiss, slikar, s soprogo, z Dunaja. — Karl Vidoni, zasebnik, iz Karpelja.

Pri **Bavarskem dvoru**: Rajmund Sternberger, zasebnik, iz Št. Vida. — Jakob Frankovič, zasebnik, iz Kranja.

Pri **Avstrijskemu caru**: M. Klein, trg. pot., iz Gissine. — Franc Stauffer, učitelj, iz Trbovelj.

Zahvala.

V dolžnost si štejem, da se za izdatno in hitro pomoč pri požaru v Šmartnem občine Cerkljanske v imenu nesrečnih pogorelecev sl. požarni brambi Kranjski prav toplo zahvalujem. Ravno tako tudi blagorodnemu in visoko spoštovanemu gospodu c. k. okr. glavarju Josipu Merk-u, ker se ni bal dolgega pota, pogledati si stan pogorišča.

Županstvo v Cerkljah

16. aprila 1885.

Andrej Vavken
župan.

Najtoplejšo zahvalo

izrekam

glavnemu zastopu

„Fonciere“, Peštanske zavarovalne družbe,

za popolno povoljno likvidacijo in točno izplačevanje škode za vse moje 14. pr. m. pogorela poslopja.

Velike Dule, 14. aprila 1885.

Franc Medved.

Služba cerkovnika in orgljarca, (2)

ki je lahko tudi oženjen, je na ponudbo. Dohodki so srednji. Kdor si take službe želi, naj se oglasi pri farnem oskrbnistvu v Javorji, zadnja pošta Zalog.

Hlapec,

kteri zna kmetijska dela in je poštenega zadržanja, sprejme se o sv. Jurji v farovžu; kje? pové vredništvo „Slovenca“. Bolj priletni in zvedeni, ki so že v farovžu služili, imajo prednost. (1)

Za darila mladini

o raznih prilikah, pa tudi odrasčenim, posebno priporočamo naslednje spise, katerim je spisovatelj č. g. Ant. Kržič in so zdaj naša lastnina:

Izgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva.

I. del, drugi natis 1882 str. VI, 151,

II. „ „ „ 1885 „ V, 160,

III. „ prvi „ 1883 „ IV, 172.

Vsaki zvezek stane mehko vezan 30 kr., kart. 40 kr.

V posebnih sešitkih se tudi dobi:

Sv. Germana, izgled krščanske potrpežljivosti.

Cena 5 kr.

Sv. Marije Magdalene Paciše mladostna leta.

Cena 5 kr.

To delo je že po „Zg. Danici“ dovolj znano. Ko se je tudi v posebnih zvezkih izdalo, je bilo z veseljem sprejeto, po raznih časnikih vgodno ocenjeno in jako priporočano. — Posebne prednosti tem zvezkom so: 1. Zanimljiva in raznovrstna tvarina iz raznih stanov in časov. O njej piše pisatelj v uvodu I. zvezka: „Menim, da prav sodim, če pravim, da med drugim so zlasti lepe zgodbe in zgledi tisto oralo, katero najgloblje seže v rahlo zemljico mladostnega srca in ob enem zaseže v njem seme, ki ne more ostati brez dobrega sadu. In sicer pred vsem take zgodbe, pri katerih ni treba mlademu čitatelju še vpraševati, so li resnične ali ne?“ Tvarina je tako razdeljena, da se v prvem zvezku opisujejo zgledi iz sedanjega veka; drugi zvezek sega že bolj v oddaljene čase; slednji pa se še dalje bolj bliža začetku krščanstva. — Pridjalo bi se še lahko mnogo, kakor pravi pisatelj v uvodu III. knjige, a knjiga bi se morala podražiti in marsikaj bi se moralo ponavljati. Zdjaj pa je zlasti poskrbljeno za različenost in mikavne prizore. 2. Lahko umevna pisava. „Cvetje iz vrtov sv. Frančiška“, ki se samo odlikuje po lepi slovensčini, piše (I. l. 9. zv.): „Mi vsim našim bralcem, zlasti starišem, katehetom in učiteljem, ki imajo mladim za dobro, tečno berilo skrbeti, toplo priporočamo te lepe knjižice. Našli bodo v njih tisto pristrčno, deteje ljubeznjivo pisavo...“ Posebno rabno dela knjigo to, da je vsak večji popis razdeljen v več oddelkov s primernimi napisi, uvodi itd. 3. Namen, v resnici koristiti mladini, ki tu lahko razvidi, kako so mladi svetniki in svetnice se morali vojskovati in premagovati, da so to postali, kar so. Zato tudi prof. A. Zupančič v „Pastirstvu“ (I. del, str. 230) posebej priporoča gg. katehetom te knjige. 4. V primeri z družinami enakimi knjigami jako nizka cena! Želeti je toraj, da se to koristno delo še pridneje razširja med Slovenci nego do zdaj.

Katoliška Bukvarna.

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.